

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. február 16.**

„Előzetes döntéshozatal — EUMSZ 267. cikk — Bírósági titkár — A »nemzeti bíróság« fogalma — Kötelező hatáskör — Igazságszolgáltatási feladatok ellátása — Függetlenség — A Bíróság hatáskörének hiánya”

A C-503/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Secretario Judicial del Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bírósági titkára, Spanyolország) a Bírósághoz 2015. szeptember 23-án érkezett, 2015. szeptember 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

Ramón Margarit Panicello

és

Pilar Hernández Martínez között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, A. Tizzano (előadó), a Bíróság elnökhelyettese, M. Berger, A. Borg Barthet és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. július 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

- Margarit Panicello képviseletében L. Rodríguez Soria abogada,
- a spanyol kormány képviseletében J. García-Valdecasas Dorrego és A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J. Baquero Cruz és D. Roussanov, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta következő

* Az eljárás nyelve: spanyol.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” fogalmának, az Európai Unió Alapjogi Charta (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.), továbbá a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2005. L 149., 22. o.; a továbbiakban: tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet Ramón Margarit Panicello ügyvéd és ügyfele, Pilar Hernández Martínez között a gyermekelhelyezési eljárásban nyújtott ügyvédi szolgáltatások címén járó munkadíjjal kapcsolatban folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

A jogi háttér

Az uniós jog

A 93/13 irányelv

- 3 A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

- 4 Ezen irányelv 7. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok szerint jogos érdekekkel rendelkező személyek vagy szervezetek eljárást kezdeményezzenek a vonatkozó nemzeti jogszabály értelmében bíróság vagy illetékes közigazgatási hatóság előtt annak megítélésére, hogy a fogyasztókkal kötendő szerződésekben általános használatra kidolgozott szerződési feltételek tisztességtelenek-e, valamint megfelelő és hatékony eszközökkel élnek [helyesen: éljenek] azért, hogy megszüntessék az ilyen feltételek alkalmazását.

[...]”

A 2005/29 irányelv

- 5 A 2005/29 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan, vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, még akkor is, ha az információ az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében tényszerűen helytálló, és feltéve bármelyik esetben, hogy [helyesen: vagy – még akkor is, ha az információ tényszerűen helytálló – bármilyen módon, ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét, félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében, és bármelyik esetben] ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készíti a fogyasztót, hogy olyan üzleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg:

[...]

d) az ár vagy az ár kiszámításának módja, vagy különleges árkedvezmény megléte;

[...]”

- 6 Ezen irányelv 11. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A tagállamok a fogyasztók érdekében biztosítják a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdésére, valamint az ezen irányelv rendelkezései betartásának kikényszerítésére alkalmas megfelelő és hatékony eszközöket.

[...]”

- 7 Az említett irányelv 12. cikke előírja:

„A tagállamok bíróságokra vagy közigazgatási hatóságokra ruházzák azokat a hatásköröket, amelyek a 11. cikkben biztosított polgári vagy közigazgatási eljárásokban azokat felhatalmazzák arra, hogy:

a) elrendeljék, hogy a kereskedő bizonyítékot szolgáltatson a kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos tényállítások helyességéről, amennyiben a kereskedő és az eljárásban részt vevő bármely másik fél jogos érdekeit tekintetbe véve az adott eset körülményei alapján ennek megkövetelése helyénvalónak tűnik;

és

b) a tényállításokat ne tekintsék megalapozottnak, amennyiben az a) pontnak megfelelően megkövetelt bizonyítékot nem szolgáltatják, vagy azt a bíróság vagy a közigazgatási hatóság elégtelennek ítéli.”

A spanyol jog

Az LOPJ

- 8 A 2003. december 23-i 19/2003. sz. törvénnyel (Ley Orgánica 19/2003; BOE 309., 2003. december 26., 46025. o.) módosított, az igazságszolgáltatásról szóló 1985. július 1-jei 6/85. sz. alkotmányos törvény (Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial; BOE 157., 1985. július 2., 20632. o.; a továbbiakban: LOPJ) határozza meg a 2015. július 21-i 7/2015. sz. alkotmányos törvény (Ley Orgánica 7/2015; BOE 174., 2015. július 22., 61593. o.) elfogadását követően *Letrado de la administración de la justicia* néven nevezett Secretario Judicial (bíróági titkár) feladatainak jogi kereteit és tartalmát.

- 9 A LOPJ 440. cikke előírja, hogy a Secretario Judicialt (bíróági titkárt) „olyan köztisztviselőnek tekinti, aki az egységes, országos hatáskörű, az igazságügyi igazgatást szolgáló és az igazságügyi minisztériumtól függő felsőbb jogi testület tagja, aki feladatait hatósági jelleggel látja el [...]”.
- 10 A LOPJ 446. cikkének az elfoglaltsági és a kizárási okokat szabályozó (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Secretario Judicialnak (bíróági titkár) „az eljárásban való közreműködéstől azon esetekben kell tartózkodnia, mint a bírácnak, és e tartózkodás hiányában ki is zárható”.
- 11 A LOPJ 452. cikkének (1) bekezdése a Secretario Judicial (bíróági titkár) feladatait a következőképpen határozza meg:

„A Secretario Judicial feladatait minden esetben a törvényesség és pártatlanság elve, a bíróságok közhiteles tevékenységével kapcsolatos feladatai ellátása során az önállóság és függetlenség elve, valamint az e törvény, a vonatkozó eljárási rendelkezések és az azokra vonatkozó alkotmányos rendelet értelmében ráruházott összes egyéb feladatainak ellátása terén az egységes fellépés és a hivatali alárendeltség elve alapján jár el. A Secretario Judicial feladatai a 451. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül nem ruházhatók át másra, és más nem hatalmazható fel azok ellátására.”

- 12 A LOPJ 465. cikke a következőképpen szól:

„A Secretario de Gobierno a következő hatáskörökkel rendelkezik:

[...]

(6) Az illetékességi területén tevékenykedő Secretario Judicialok utasításokkal való ellátása [...].

[...]

(8) Szolgálati körlevelek és iránymutatások kiadása az illetékességi területén tevékenykedő Secretario Judicialok számára [...]. Nem adhat konkrét utasításokat [...] olyan konkrét ügyekkel kapcsolatban, amelyekben egy Secretario Judicial hitelesítőként vagy pervezetési hatásköre keretében jár el.”

- 13 A LOPJ 467. cikkének szövege a következő:

„A Secretario Coordinador a Secretario de Gobierno közvetlen felügyelete mellett [...]:

(1) Az illetékességi területén tevékenykedő Secretario Judicialok számára utasításokat ad a rájuk bízott feladatok megfelelő ellátása érdekében.

(2) Ellenőrzi a felettes hatósága, a Secretario de Gobierno által kiadott utasítások és körlevelek megfelelő végrehajtását.

[...]”

A 1608/2005. sz. miniszteri rendelet

- 14 A Secretario Judicialról szóló alkotmányos rendelet jóváhagyásáról szóló 2005. december 30-i 1608/2005. sz. királyi rendelet (Real Decreto 1608/2005 por el que se aprueba el Reglamento Orgánico del Cuerpo de Secretarios Judiciales; a továbbiakban: 1608/2005. sz. királyi rendelet, BOE 17., 2006. január 20., 2527. o.) szintén a Secretario Judicial (bíróági titkár) működésének jogi kereteit szabályozza.

15 E rendelet 3. cikkének (2) és (3) bekezdése így szól:

„(2) [A Secretario Judicial] a bíróságok közhiteles tevékenysége terén végzett feladatai során tiszteletben tartja az önállóság és függetlenség elvét.

(3) A bírósági iroda [...] vezetésével kapcsolatos, és az előző pontban említettek kivételével minden egyéb, az igazságszolgáltatásról szóló alkotmányos törvény és a jelen rendelet által hatáskörébe utalt feladatainak ellátása során az egységes fellépés és a hivatali alárendeltség elvének tiszteletben tartásával jár el [...].”

16 Az említett királyi rendelet 16. cikke kimondja:

„A Secretario de Gobierno a következő hatáskörökkel rendelkezik a konkrét tevékenységi területei tekintetében:

[...]

g) Az illetékességi területén tevékenykedő Secretario Judicialok utasításokkal való ellátása [...].

h) Szolgálati körlevelek és iránymutatások kiadása az illetékességi területén tevékenykedő Secretario Judicialok számára [...]. Nem adhat konkrét utasításokat [...] olyan konkrét ügyekkel kapcsolatban, amelyekben egy Secretario Judicial hitelesítőként vagy pervezetési hatásköre keretében jár el.

[...]”

A LEC

17 Az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárást a polgári perrendtartásról szóló 2000. január 8-i 1/2000. sz. törvény (Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil, BOE 7., 2000. január 7., 575. o., a továbbiakban: LEC) szabályozza. A bírósági hivatás megújításához szükséges eljárásjogi jogszabály-módosításokról szóló, 2010. május 4-én hatályba lépő, 2009. november 3-i 13/2009. sz. törvény (Ley 13/2009 de reforma de la legislación procesal para la implantación de la nueva Oficina judicial; BOE 266., 2009. november 4., 92103. o.) által bevezetett reformtól kezdve az ilyen eljárásra vonatkozó kizárólagos hatáskört a Secretario Judicialra (bírósági titkár) ruházták át.

18 A LEC „perbeli képviselővel” való „elszámolásra” vonatkozó 34. cikke (1) és (2) bekezdésében a következőket írja elő:

„(1) Ha a perbeli képviselő arra kényszerül, hogy a késelemben esett meghatalmazójától azt az összeget követelje, amellyel az ügyvel kapcsolatban felmerült költségek és költségek címén az neki tartozik, a meghatalmazó lakóhelye szerinti Secretario Judicialhoz részletes és igazolt elszámolást kell benyújtania, amelyben arról nyilatkozik, hogy az elszámolásban szereplő és általa követelt összeggel tartoznak neki, és az nem került kiegyenlítésre [...].

(2) Az elszámolás benyújtását követően a Secretario Judicial felszólítja a meghatalmazót, hogy fizesse meg az említett összeget a költségekkel együtt, vagy tíz napon belül támadja meg az elszámolást. Ha a meghatalmazó nem teljesíti a fizetést, vagy nem nyújt be ellentmondást, ezen összeg végrehajtására kerül sor.

Ha az említett határidőn belül a meghatalmazó ellentmondást nyújt be, a Secretario Judicial megvizsgálja az elszámolást és a perbeli cselekményeket, valamint a benyújtott iratokat, és tíz napon belül indokolással ellátott határozatot hoz, amelyben megállapítja a perbeli képviselő részére fizetendő összeget. Ha a kifizetés az értesítést követő öt napon belül nem történik meg, ezen összeg végrehajtására kerül sor.

Az előző bekezdésben hivatkozott, indokolással ellátott határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak, de az a későbbi rendes bírósági eljárásban eljáró bíróságot még részben sem köti.”

- 19 A LEC „Ügyvédi munkadíjak” című 35. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az ügyvéd azon féllel szemben, akinek perbeli képviselőt ellátja, az ügyben őt megillető munkadíjat részletes elszámolási jegyzék benyújtásával és arra vonatkozó formális nyilatkozatot tehet, amely szerint a munkadíj őt megilleti és az nem került kiegyenlítésre.

(2) E kérelem benyújtását követően a Secretario Judicial felszólítja az adóst, hogy fizesse meg az említett összeget a költségekkel együtt, vagy tíz napon belül nyújtson be ellentmondást. Ha a meghatalmazó nem teljesíti a fizetést vagy nem nyújt be ellentmondást, ezen összeg végrehajtására kerül sor.

Ha az említett határidőn belül a munkadíj ellen a megfizetésére hivatkozással ellentmondást nyújtanak be, a 34. cikk (2) bekezdésének második és harmadik albekezdése irányadó.

Ha a munkadíj ellen annak túlzott mértéke miatt élnek ellentmondással, a Secretario Judicial előzetesen a 241. és azt követő cikkek alapján intézkedik, kivéve, ha az ügyvéd igazolja az ellentmondással élő fél által írásban elfogadott előzetes költségvetés létezését, és határozatot hoz a tartozás összegéről. Ha a kifizetés az értesítést követő öt napon belül nem történik meg, ezen összeg végrehajtására kerül sor.

Az említett határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak, de az a későbbi rendes bírósági eljárásban eljáró bíróságot még részben sem köti.

(3) Ha a munkadíjjal tartozó adós nem nyújt be ellentmondást a megállapított határidőn belül, végrehajtást kell elrendelni az elszámolási jegyzék költségekkel megemelt összegének erejéig.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy P. Hernández Martínez a gyermekei feletti felügyeleti joggal kapcsolatos, a Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság, Spanyolország) előtt 2013 óta folyamatban lévő eljárásbeli képviselővel R. Margarit Panicello ügyvédet bízta meg.
- 21 2015. július 27-én R. Margarit Panicello e bíróság előtt 1 095,90 euró összegű ügyvédi munkadíj behajtására irányuló keresetet indított P. Hernández Martínezzel szemben.
- 22 A LEC 35. cikke értelmében ezen ügyben hatáskörrel rendelkező, a Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa alkalmazásában álló Secretario Judicial (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bírósági titkára) amellet, hogy hangsúlyozza, hogy nem tűnik úgy, hogy R. Margarit Panicello tájékoztatta volna P. Hernández Martínezt megbízatása előtt szolgáltatásainak hozzávetőleges díjáról, megállapítja, hogy az alkalmazandó eljárás egyrészt nem teszi lehetővé számára annak hivatalból történő vizsgálatát, hogy fennállnak-e esetleges, tisztességtelen feltételeket tartalmazó kikötések az ügyvéd és ügyfele közötti szerződésben, vagy ezen eladó vagy szolgáltató tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytat-e a

szolgáltatásának becsült díjával kapcsolatos előzetes tájékoztatással kapcsolatban, másrészt az alperes ügyfél számára korlátozza azt a lehetőséget, hogy az okiratoktól vagy szakvéleményektől eltérő bizonyítékokat mutassanak be a követelt összeg vitatására.

- 23 Így a Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa alkalmazásában álló Secretario Judicial (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bírósági titkára) arra keresi a választ, hogy ezen eljárás összeegyeztethető-e a 93/13 és a 2005/29 irányelvvel. Azzal kapcsolatban is kétségei vannak, hogy az említett eljárás megfelel-e a Charta 47. cikkének, mivel az indokolással ellátott határozat, amelyet az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárás lezárása érdekében hoz, amikor az adós nem fizeti meg önként a követelt összeget és vitatja azt, nem támadható meg bíróság előtt, hanem lehetőséget ad az ügyvédnek arra, hogy közvetlenül kérje a meghatározott összeg behajtását.
- 24 Ebben az összefüggésben a Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa alkalmazásában álló Secretario Judicial (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bírósági titkára) annak vizsgálata érdekében, hogy terjeszthető-e előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé, azt is meg kívánja tudni, hogy az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak” minősülhet-e, tekintve, hogy a belső jogban – amint ez a LOPJ 440. cikkéből kitűnik – az igazságügyi igazgatás igazságügyi minisztérium alá rendelt egyszerű köztisztviselője, és az eljárásokat, amelyekben közreműködik, a Tribunal de Conflictos de Jurisdicción (bírósági hatásköri összeütközéseket elbíráló bíróság, Spanyolország) az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárással kapcsolatos 2011. szeptember 28-i 4/2011. számú ítéletében, továbbá a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság, Spanyolország) a közigazgatási bíráskodás szabályairól szóló 1998. július 13-i 29/1998. sz. törvénnyel (Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-administrativa, BOE 167., 1998. július 14. 23516. o.) kapcsolatos 2013. szeptember 9-i 163/2013. számú végzésében és 2016. március 17-i 58/2016. számú ítéletében közigazgatásának, és nem igazságszolgáltatásának minősítette.
- 25 E körülményekre tekintettel a Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa alkalmazásában álló Secretario Judicial (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bírósági titkára) úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Ellentétes-e [a Charta] 47. cikkével a [LEC-nek] az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárást szabályozó 34. és 35. cikke, illetve 207. cikkének (2), (3) és (4) bekezdése azon okból, hogy nem biztosítja a bírósági felülvizsgálat lehetőségét?
- Igenlő válasz esetén: a [LEC] 34. és 35. cikke szerinti eljárás tekintetében a Secretario Judicial [bírósági titkár] „bíróságnak” minősül-e az EUMSZ 267. cikk alkalmazásában?
- 2) Ellentétes-e a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével, 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2005/29 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének d) pontjával, illetve 11. és 12. cikkével [a LEC] 34. és 35. cikke, azon okból, hogy nem teszi lehetővé annak hivatalból történő vizsgálatát, hogy tartalmazzanak-e esetlegesen tisztességtelen feltételeket vagy kereskedelmi gyakorlatot az ügyvédek és a szakmai tevékenységükön kívül eső célok érdekében eljáró természetes személyek között létrejött szerződések?
- 3) Ellentétes-e [a 93/13 irányelv] 6. cikkének (1) bekezdésével, 7. cikkének (2) bekezdésével, illetve [a melléklete] 1. pontjának q) alpontjával [a LEC] 34. és 35. cikke azon okból, hogy eljárásban nem teszi lehetővé a kérdés megoldásához szükséges bizonyítási eljárás lefolytatását?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 26 Előjáróban – amint azt ez első kérdés keretében kérték – meg kell vizsgálni, hogy a Secretario Judicial (bíróági titkár) az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróásznak” minősül-e, és következésképpen terjeszthet-e előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.
- 27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróásznak” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (lásd többek között: 2014. július 17-i Torresi-ítélet, C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:2088, 17. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 17. pont).
- 28 Ezenkívül, annak megállapítása érdekében, hogy a törvény által különféle feladatokkal felruházott valamely nemzeti szerv az EUMSZ 267. cikk értelmében „bíróásznak” minősül-e, azoknak az igazságszolgáltatási vagy közigazgatási feladatoknak a sajátos jellegét kell megvizsgálni, amelyeket az abban a konkrét normatív összefüggésben gyakorol, amelyben szükségesnek tartotta, hogy a Bírósághoz forduljon annak ellenőrzése érdekében, hogy van-e eljárás az ilyen szerv előtt folyamatban, és hogy igazságszolgáltatási jellegű határozat meghozatalára irányuló eljárás keretében való határozathozatal érdekében fordultak-e hozzá (lásd ebben az értelemben: 2014. július 17-i Torresi-ítélet, C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:2088, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Az alapeljárásban a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy a Secretario Judicial (bíróági titkár) a LOPJ 440. cikke értelmében olyan köztisztviselő, aki az egységes, országos hatáskörű, az igazságügyi igazgatást szolgáló és az igazságügyi minisztériumtól függő felsőbb jogi testület tagja.
- 30 A 13/2009. sz. törvény által bevezetett reform óta a spanyol jogalkotó a Secretario Judicial (bíróági titkár) kizárólagos hatáskörébe utalta az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló olyan eljárásokat, mint a LEC 34. és 35. cikke által szabályozott alapügybeli eljárások, amelyek arra irányulnak, hogy biztosítsák a perbeli képviselők és az ügyvédek számára bizonyos különös járandóságok követelhetőségének gyors elismerését, valamint e járandóságok azonnali behajtását lehetővé tevő végrehajtható okirat kibocsátását, amennyiben a perbeli képviselők és az ügyvédek olyan dokumentumot nyújtanak be, amely nyilvánvalóan bizonyítja az igény megalapozottságát és a ki nem egyenlített munkadíjak összegét.
- 31 A jelen esetben először is, a kérdést előterjesztő szerv „hatáskörének kötelező jellegét” illetően meg kell állapítani, hogy az főszabály szerint nem áll fenn, mivel a Secretario Judicial (bíróági titkár) a LEC 34. és 35. cikke alapján megillető, az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárásokra vonatkozó hatásköre tisztán járulékos és fakultatív jellegű. Ugyanis a perbeli képviselő vagy az ügyvéd csak azért indíthatja meg ezt az eljárást, hogy azon – már lezárt bíróági főeljáráshoz kapcsolódó – járandóságait követelje, amelyben ügyfelét képviselte. Ezenkívül az ilyen járandóságok behajtása érdekében sem jogilag, sem ténylegesen nem áll fenn az ilyen kereset indítására vonatkozó kötelezettség, ám a perbeli képviselő vagy az ügyvéd ezzel szemben szabadon választhat ezen eljárás, illetve a megállapításra irányuló bíróági eljárás vagy a fizetési meghagyás között.
- 32 Kétségtelen, hogy a Bíróság bizonyos körülmények között már határozott olyan szervek által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ügyében, amelyek hatásköre ugyanakkor – miközben fakultatív jellegű – nem a felek megegyezésétől függ, és amelynek határozatai kötelezők a felekre, ahogy az éppen a Secretario Judicial (bíróági titkár) esetében az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárással kapcsolatban is fennáll (lásd: 2014. február 13-i Merck Canada végzés, C-555/13,

- EU:C:2014:92, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. június 12-i Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta ítélet, C-377/13, EU:C:2014:1754, 28. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 23. pont).
- 33 Nem vitatott mindenestre, hogy ezek a kérdést előterjesztő, az EUMSZ 267. cikke értelmében vett „bírósnak” minősített szervek feladatkörüket a jelen ítélet 28. pontjában kimondott követelménynek megfelelően teljes mértékben bírósági jellegű eljárások keretében gyakorolták.
- 34 Márpedig az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló, alapügyben szereplő eljárás esetében nem ez a helyzet, mivel a LEC 34. cikke (2) bekezdésének és 35. cikke (2) bekezdésének értelmében ezen eljárás a nemzeti bírósági rendszeren kívül helyezkedik el. Ugyanis egyrészt az említett eljárás megindítása – mivel nem keletkeztet perfüggőséget – nem akadályozza meg a rendes bírósághoz való fordulást megállapítás iránti vagy fizetési meghagyásos eljárásban, és nem képez a jogalapok elfogadhatatlanságára vonatkozó olyan okot, amelyre az ilyen bíróság előtt párhuzamosan vagy időben eltérően hivatkozni lehet, másrészt, az ilyen eljárást lezáró, indokolással ellátott határozat közigazgatási jellegű határozathoz hasonlít, mivel bár végleges és bírósági jogorvoslati lehetőség nélkül azonnal végrehajtható, nem rendelkezhet a bírósági határozat jellemzőivel, többek között jogerővel sem (lásd analógia útján: 2012. december 19-i Eptropos tou Elegktikou Synedriou ítélet, C-363/11, EU:C:2012:825, 27. és 28. pont).
- 35 E megfontolásokból következik – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is megjegyezte a harmadik kérdésében és a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság) is megállapította 2016. március 17-i 58/2016. számú ítéletében –, hogy az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló olyan kereset, mint amilyenről az alapeljárásban szó van, közigazgatási jellegű eljárás körébe tartozik, amelynek keretében nem állapítható meg, hogy a Secretario Judicial igazságszolgáltatási feladatot látna el.
- 36 Ezen összefüggésben egyébként hangsúlyozni kell, hogy a Secretario Judicial (bírósnak) a jelen ítélet 27. pontjában szereplő függetlenségi követelménynek sem felel meg.
- 37 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a kérdést előterjesztő szervekre vonatkozó függetlenségi követelményt két szempont határozza meg. Az első, külső szempont azt feltételezi, hogy a szerv teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alárendelt lenne, és anélkül, hogy bárhonnán utasításokat kapna (lásd: 2014. július 17-i Torresi-ítélet, C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:2088, 22. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 19. pont), mivel így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét az eléjük terjesztett jogvitát illetően (lásd: 2006. szeptember 19-i Wilson-ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 51. pont; 2014. október 9-i TDC-ítélet, C-222/13, EU:C:2014:2265, 30. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 19. pont).
- 38 A második, belső szempont a pártatlanság fogalmával áll összefüggésben, és arra vonatkozik, hogy egyenlő távolságot kell tartani a jogvitában részt vevő felektől, illetve e feleknek a jogvita tárgyához fűződő mindenkori érdekeitől. E szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne érvényesüljön (lásd különösen: 2006. szeptember 19-i Wilson-ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 52. pont; 2014. október 9-i TDC-ítélet, C-222/13, EU:C:2014:2265, 31. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 20. pont).
- 39 A jelen esetben kétségtelenül igaz, hogy ha a Secretario Judicial (bírósnak) az ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárást vizsgálja, akkor megfelel a belső szempontja tekintetében vett függetlenségi követelményének, mivel feladatait a teljes objektivitás és – a jogvitában részt vevő felekkel, illetve e felek jogvita tárgyát képező érdekeivel szembeni – pártatlanság maradéktalan tiszteletben tartása mellett látja el.

- 40 Ugyanakkor szintén nem vitatott, hogy a Secretario Judicial (bíróági titkár) az említett vizsgálat során nem felel meg annak a külső szempontja tekintetében vett követelménynek, amely megköveteli, hogy semmilyen olyan szervvel ne álljon hierarchikus kapcsolatban, amely őt utasíthatja vagy irányíthatja, illetve ne legyen neki alárendelve.
- 41 Ugyanis, amint arra a spanyol kormány írásbeli és szóbeli észrevételeiben rámutatott, a LOPJ 452. cikkének (1) bekezdéséből, a 465. cikkének (6) és (8) bekezdéséből és a 467. cikkéből, valamint az 1608/2005. sz. királyi rendelet 3. cikkéből és 16. cikkének h) pontjából kitűnik, hogy a Secretario Judicial teljes feladatkörének gyakorlása során felettesétől utasításokat kap, amelyeket be kell tartania, kivéve ha hatáskörét a bíróságok közhiteles tevékenysége, vagyis a perbeli cselekmények és eljárási iratok, valamint az eljárásbeli joghatásokat kiváltó tények hitelesítése terén gyakorolja, illetve ha pervezető intézkedéseket hoz. Így a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a spanyol jog jelenlegi állapotában a Secretario Judicial (bíróági titkár) az alapügybeli ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárásban az egységes fellépés és a hivatali alárendeltség elvét tiszteletben tartva jár el.
- 42 A fenti megállapítások összességéből az következik, hogy az alapügyben szóban forgó, ügyvédi munkadíj behajtására irányuló eljárásban a Secretario Judicial (bíróági titkár) az EUMSZ 267. cikk értelmében nem minősül „bíróáságnak”, és nem kell megvizsgálni, hogy e szerv megfelel-e a jelen ítélet 27. pontjában felsorolt egyéb olyan feltételeknek, amelyek alapján az ilyen jelleget értékelni lehet. A Secretario Judicial (bíróági titkár) következésképpen nem terjeszthet előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé. Ennek megfelelően a tartozás összegének végrehajtásáért felelős végrehajtási bíróságnak – amelynek adott esetben az a feladata, hogy ilyen kérelemmel forduljon a Bírósághoz – szükség esetén hivatalból kell megvizsgálnia a perbeli képviselő, illetve az ügyvéd és ügyfele közötti szerződésben szereplő szerződési feltételek tisztességtelen jellegét (lásd ebben az értelemben: 2015. október 1-jei ERSTE Bank Hungary ítélet, C-32/14, EU:C:2015:637, 59. pont, 2016. február 18-i Finamadrid EFC ítélet, C-49/14, EU:C:2016:98, 55. pont).
- 43 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a Secretario Judicial del Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bíróági titkára) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérdések elbírálására.

A költségekről

- 44 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő szerv előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a Secretario Judicial del Juzgado de Violencia sobre la Mujer Único de Terrassa (a nők elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkező terrassai egyesbíróság bíróági titkára, Spanyolország) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérdések megválaszolására.

Aláírások